

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות

פרשת מקץ תשפ"ב

[218]

- ב.....זמן הדלקת נר חנוכה.
  - ב.....קדושה וצניעות בשמחות ערבי לביבות וצילומי נשים.
  - ג.....חיוב האשה בכבוד בעלה.
  - ג.....מהו תלמיד חכם.
  - ה.....ליקוי לבנה באמריקא.
  - ה.....תיקון הנפש ע"פ ספרי הרב.
  - ה.....נפילה ושבר בשני ידיים.
  - ה.....שאלות על קונטרס 'וחי לעולם' - מדיה.
  - ו.....צדיקים שממונן חביב עליהן יותר מגופן.
  - ז.....מה להתחיל ללמוד עם מתקרבים.
  - ז.....הריני נפרת משכבו.
  - ז.....כל אחד לפי נחו.
  - ז.....יסוד האש.
  - ח.....מה התוכן הפנימי של גירושין ומה הטוב שבזה.
  - ח.....מתי וכמה ללמד לאחרים.
  - ט.....דילוג על עניין תכלית ביאתנו לעולם.
  - ט.....הדרך להחדיר אמונה בילד.
  - י.....סגולה לגיבנות.
-

זמן הדלקת נר חנוכה

שאלה: שלום לרב האם יש הסבר על הקבלה להדליק נר חנוכה בצאת הכוכבים? תודה רבה

תשובה: כוכבים בחינת "נר". ועיין מפתח הספירות (בהעלותך).

קדושה וצניעות בשמחות ערבי לביבות וצילומי נשים

כבוד הרב שליט"א! התשובה בענין המחיצה בשמחות משפחתיות טלטלה אותנו. אם המציאות הרווחת היום ברוב הבתים החרדיים "זה הפוך מדרכי הקדושה והצניעות" כלשון הרב, א"כ אנא אנו באים בדור פרוץ זה, והנה עתה חג החנוכה בפתחנו, על "ערבי הלבבות" ושאר סעודות הנהוגות כמעט בכל משפחה, בתערובת של כל הזוגות הנשואים על ילדיהם, וכו' וכו', מה נענה ומה נאמר.

שאלה: א. האם יש לכבודו איזה לימוד זכות או פתח של היתר למציאות זו?

תשובה: א. הלימוד זכות שהחוששים נעשו כהים עקב כללות מצב הדור.

שאלה: ב. באותו ענין, בחתונות הנהוגות כיום במחוזותינו כבר השתרש הצילום בוידאו, בין בגברים ובין בנשים, מה שבעבר התנגדו לו, ואסרו איסר שלא להסריט כלל גם לא בגברים, כ"ז נפרץ היום, והוא חלק בלתי נפרד מחבילת הצילום. כיום כידוע מסריטים גם את ריקודי הנשים, ונשאלת השאלה מפי נשים ובנות רבות שליבן נוקפן לרקוד בשמחות מחמת כך, ואף אם הוא בסרט נפרד מסרט הגברים, מ"מ הוא מתועד ומי יודע מי עתיד לצפות בזה בעתיד... ומאיך מצוות שמחת חתן וכלה מצווה נשגבה היא מאוד, ואינן רוצות להפסיד המצווה, ובפרט אם הכלה ממשפחתן הקרובה, כמעט שא"א להימלט מזה, ושאלה זו נשאלת פעמים רבות מפי הצנועות, בנות ששואלות את אביהן, ונשים את בעליהן, ואין לנו פה להשיב. מהי דעת הרב בזה, מה הרב עונה על שאלה שכזו, לרקוד אל מול המצלמה או לא?? על הכל אנחנו שואלים ומבקשים שיוורנו דרכי הקדושה והצניעות באופן שנוכל להתנהל נכון בדור דידן, ושכמ"ה.

תשובה: ב. אין איסור מדינאי, אולם אינו ראוי כלל וכלל לבת ישראל. ובמקום שחוששים לפגיעה במשפחה ניתן להקל, או במקום שזה צורך נפשי חזק לבת עצמה, וכל זה דיעבד של דיעבד של דיעבד.

בתודה גדולה עד למאוד, על עמוד הא"ש שמאיר לנו בתוך החשכה, ונר לאחד נר למאה.

חיוב האשה בכבוד בעלה

שאלה: (א) אני רוצה בעילום שמי. איך אני כאשה יכולה לכבד את בעלי אם בעלי הולך לישן בלילה מאוחר כיון שהוא לומד עד אפיסת כוחותיו והוא קם מאוחר ואינו מתפלל תפילה בזמנה (אמנם הוא קורא קר"ש בזמן) ומחמת זה האשה צריכה לעבוד הרבה כ"כ בבוקר בבית עם הילדים כיון שבעלה ישן במטתו.

תשובה: א. נצרך למצוא את החלקים הטובים שבו, ועל פיהם יש לכבדו.

שאלה: (ב) איך אני יכולה לכבד את בעלה אם הוא לומד כל הזמן בביתו במחשב שלו ולא שומעים קול תורה ממנו כיון שהוא לומד בשקט ואנו רואים אותו כל היום מסתכל במחשב ואין קול תורה בבית.

תשובה: ב. כל אחד יש לו אופי נפשי פרטי, ואין ראוי להציב לבעל כללים איך ובאיזה אופן ללמוד, כך השיב הרב שך לאשה שהתלוננה שבעלה לומד יותר מדי בקיאות ופחות עיון. וכן במקרה הנ"ל.

שאלה: (ג) ומחמת שהוא מתפלל מאוחר הוא גם כן בא מאד מאוחר לסדרי ישיבה. אני עובדת כדי לפרנס את ביתי ושבעלי יכול ללמוד ברצינות אבל הוא אינו מקבל עול הלימוד כמו שאני ציפיתי ממנו, והוא רק לומד אם הוא מרגיש רצון ללמוד והוא בא והולך לישיבה כפי רצונו בלי שום אחריות. האם יש לי שכר לימוד בעלי כאילו הוא בא בזמן הסדר?

תשובה: ג. לענ"ד יש כאן איזה דפוס חשיבה שאתם רוצים שהוא ינהג כך וכך, והוא נוהג לפי נפשו באופן שונה. יש לכם שכר רב מאוד, וכדאי לא לנסות להיכנס לאופן לימודו כלל וכלל. אולם נכון הדבר שאפשר לבקש שיעזור בבית כפי שנהגו חכמי הדורות, אולם לא להיכנס לענין לימודו איך וכיצד.

מהו תלמיד חכם

הרב אמר שההגדרה הפנימית של תלמיד חכם היינו מי שחי במורגש ובמוחש את ידיעותיו, ואילו ההגדרה החיצונית של ת"ח הוא מי שידע לישא וליתן ברוב מקומות בש"ס.

שאלה: (א) האם יש מקור להגדרה הפנימית הזו של ת"ח.

תשובה: א. כתב בספר הפליאה (ד"ה ושאלו במתיבתא דרקייעא) וז"ל, כל חכם סתם שהזכירו חז"ל בדבריהם, הוא חכם בנסתרות, ר"ל לדעת ולהשיב היכן המצוה נוגעת ומה תועלתה ובמה היא רומזת וכו', ומכאן יש לנו ללמוד שאפילו למד ספרא וספרי ותוספתא וכולהו תלמודא לא יקרא חכם, עיי"ש. וכתב בספר הקנה (ד"ה ענין יראת המקום) וז"ל,

אפילו למד ספרא וספרי וכולהו תלמודא עם הארץ יקרא, אצל החכם, כי החכם נקרא "שנפשו קשורה בנפשה של תורה", עיי"ש.

שאלה: ב) לפי הגדרה הזו מהו בת"ח שאינו חי את ידיעותיו, האם דינו כת"ח או הוא ת"ח שאין בו דעה.

תשובה: ב. לדינא נקרא ת"ח, כן כתבו הפוסקים.

שאלה: ג) מהו ההגדרה שזו שחי את ידיעותיו, איך שייך לחיות במוחש ע"י הידיעה של שנים אוחזין בטלית עם כל הלומדות וכל הפשטים במושג של תפיסה ובעלות וכו', בשלמא על עניני מוסר ומידות טובות אז שייך לחיות ידיעותיו במוחש ולא רק כידיעה אבל לגבי שמעתתא איך שייך לת"ח לחיות את ידיעותיו לא רק בשכל אלא בלבו ובמעשיו באופן חושי.

תשובה: ג. "שנפשו קשורה בנפשה של תורה", כנ"ל.

שאלה: ד) מהו ת"ח שאין בו דיעה?

תשובה: ד. כתב הגר"א (משלי, יג, טז) וז"ל, שאין בו דעה - הוא יעשה כפי משקל ראשון שלו, עכ"ל.

שאלה: ה) מהו לגבי כל הת"ח של היום שלא שמעו השיעורים של דע את דעתך ושיעורים כאלו, ואין להם הכרה בכוחות הנפש, ובפרט בכח הדעת ואיך לבנותו ואיך להשתמש בו, האם כל אלו יש להם רק ידיעות ובקיאות אבל אינם ת"ח אמיתיים?

תשובה: ה. תלוי אם נפשם קשורה בנפשה של תורה, כנ"ל.

שאלה: ו) וכן מהו לגבי כל אלו שלא שמעו את היסודות של הרב בשיעורי נפש החיים שער ד', האם כל אלו הם רק

ת"ח מדומים ואינם ת"ח אמיתיים?

תשובה: ו. כנ"ל אות ה'.

שאלה: ז) ת"ח שאין לו ידיעה בהכרת כוחות הנפש ואינו יודע את נפשו, האם הוא ת"ח רק שחסר בו שלימות, או שאינו

ת"ח כיון שאם לא הכיר כוחות הנפש א"כ לא שייך לו להתחבר כראוי גם להתורה?

תשובה: ז. חסר לו שלמות.

ליקוי לבנה באמריקא

בערב שבת בשבוע העבר כאן באמריקא היה "ליקוי לבנה", שהלבנה היה נראה בגוון אדומה, והיה נראה ברוב המדינה יותר משלש שעות, ושמעתי שזהו סימן רע לישראל מחמת קשר עם ישראל ללבנה.

שאלה: (א) האם יש מקור שהליקוי הלבנה הוא סימן רע לישראל?

תשובה: א. כן. כמ"ש (סוכה, כט, ע"א) לבנה לוקה סימן רע לשונאיהם של ישראל.

שאלה: (ב) האם יש לחשוש לזה או שצריך רק אמונה פשוטה ולא לירא מכך?

תשובה: ב. אמונה ותשובה.

שאלה: (ג) ואם צריכים להתעורר מכך, א"כ מהו אופן התשובה.

תשובה: ג. כל אחד לתקן חוסר קבלה דתיקון מזולתו.

תיקון הנפש ע"פ ספרי הרב

שאלה: האם שייך שבשביל תיקון הנפש צריך ללמוד את כל ספרי הרב?

תשובה: אין צורך על דרך כלל לרוב בני האדם ללמוד את הכל, אלא כל אחד לפי חלקו.

נפילה ושבר בשני ידיים

שאלה: חמותי שתחי' שברה את יד שמאל בשבת לפני כחודשיים, ועוד לפני שהתרפאה היד, נפלה כעת שבת קודש

וישלח ושברה את יד ימין. מבקשת לשאול את כבוד הרב מה ה' מרמז לה, ומה צריכה לתקן. גם מבקשת ברכה שלא תזדקק לניתוח.

תשובה: שתעשה חשבון הנפש מה עושה בידיה ומה נצרך תיקון.

שאלות על קונטרס 'וחי לעולם' - מדיה

לכבוד הרב שליט"א

ראיתי בקונטרס 'וחי לעולם' (עמוד כ"א) ששאל על מה שאמר הרב שמי שמחובר נפשית לאינטרנט (שער נו"ן) ברגע קודם הגאולה לא יזכה ח"ו לעולם הבא, והקשה השואל שאיך שייך שיהיו יהודים שאינם זוכים לגאולה וכו', והא כתיב 'לבלתי ידח ממנו נדח', ואם כן כל יהודי יזכה לגאולה האחרונה. והרב ענה שזהו רק על חלק העליון של הנשמה שלא פגם, והמדובר הוא על חלקים התחתונים של הנשמה.

שאלה: א' - מהו כוונת הדברים, האם למעשה יזכו כל ישראל לעתיד לבא לחיות בגוף הגשמי (כמבואר בכ"מ) או לא, ומהו הכוונה שישאר רק חלק העליון של הנשמה, ומה יקרה עם שאר חלקי הנשמה.

תשובה: א. כן, אולם לכל אחד ישאר חלקי נפש לפי חלקו הראוי.

שאלה: ב' - מצאתי בצמח צדק [ספר אור התורה נביאים וכתובים חלק א - עמוד ר"נ], שכותב שגם אם יהיה דור שכולו חייב, לא ידח ממנו נדח, ומבאר שם שהגם שהבחירה הוא ביד האדם, ובאמת הדור הוא כולו חייב, אעפ"כ לעתיד לבא כל ישראל יזכו לגאולה העתידה.

האם הרב מבין דברי הצמח צדק כנ"ל שבאמת כל ישראל בסוף יזכו לגאולה העתידה?

תשובה: ב. נכון, כל ישראל, מדין כח הכללות שבכל יחיד ששייך לכלל, ולא מדין פרט. וזה בודאי יקום. וזולת כך, כל אחד לפי חלקו הראוי.

יישר כח.

צדיקים שממונן חביב עליהן יותר מגופן

שאלה: שלום לכבוד הרב. בעקבות ספרו הנפלא על התבודדות, והפרק שם העוסק בהתנתקות האדם מהרגשת הקישור לחומר וכו', זוהי הזדמנות לשאול על רש"י בפרשת השבוע (וישלח, רק ל"ה פס' כ"ה), שיעקב אבינו ע"ה שב על פכים קטנים, והטעם: "מכאן לצדיקים שחביב עליהן ממונן יותר מגופן" (מדרש הגדול בראשית שם). וצ"ע, איך יתכן כדבר הזה, ובפרט קשה "יותר מגופן. תודה רבה מראש.

תשובה: הקשר הוא מחמת חלקי נפשו שגנוזים בממון ומחיים אותו, ולא מצד החומר עצמו. ויתר על כן, הצדיק שזיכך חומר, אף החומריות אצלו חשובה, כי נתקדשה כקרבן. והקדושה המתגלה בממון גדולה מן הקדושה המתגלה בגוף.

מה להתחיל ללמוד עם מתקרבים

שאלה: הלומד עם מתקרבים, מה להתחיל ללמוד גמ' או להתחיל הלכה או מוסר, או לדבר על בשביל מה בא לעולם?

תשובה: תלוי בכל יחיד ויחיד לפי אופי נפשו, אין בכך כלל לכולם!

הריני נפרת משכבו

שאלה: מה הפשט שאומר אחרי פטירת אביו הריני נפרת משכבו?

תשובה: הפשט, כמ"ש רש"י, כל מה שעתידי לבוא עליו יבוא עליי.

כל אחד לפי נחו

שאלה: האם יש חז"ל שאומר שלא נדרש מהאדם אלא כפי כוחותיו?

תשובה: המקור לכל הוא מתן תורה, ששם הקב"ה השמיע לכל אחד לפי כוחו. כמ"ש (שמ"ר, ה) קול ה' בכח, מלמד שנגלה הקב"ה לכל אחד ואחד לפי כחו.

יסוד האש

שאלה: לגבי יסוד האש, נראה שזה גם מתבטא גם בבעירה פנימית להשם, ולא רק גאווה וכעס וכיוצא בזה?

תשובה: נכון מאוד!!! וכבר הרחיבו בכך רבותינו הרבה, ובפרט בספרי חסידות.

מה התוכן הפנימי של גירושין ומה הטוב שבזה

שאלה: לכבוד הרב שלום וברכה!

נשאלתי ע"י אשה שעומדת להתגרש, מסיבה של הרבה בעיות בשלום בית שלה והקשר שלה עם בעלה. יש להם שני ילדים ביחד.

כמובן שאין לה שום שאלות על הקב"ה ומקבלת את הדין באהבה.

יש לציין שעשתה את כל מה שהיא יכולה בשביל השלום בית.

כעת היא שואלת, הרי רואים שנכתב כל כך הרבה חומרים על הנושא של נישואין ושלום בית והתפקיד של הבעל ושל האשה והחובות של כל אחד כלפי השני. ועוד ועוד.

אבל בענין של גירושין כמעט ולא כתוב כלום.

ואסביר את כוונתה: לא כתוב מדוע איש או אשה עוברים מצב של גירושין, וכן לא כתוב את דרכי ההתמודדות במצבים אלו. ומה התוכן הפנימי של תהליך גירושין. וכן מה הטוב שיש בגירושין לא כתוב ואדרבא כתוב שאדם שמתגרש מזבח מוריד עליו דמעות. וא"כ מה התוכן הפנימי והעמוק של המצב גירושין. כמובן וברור הוא שאין הכוונה בשאלה זו לתת לגיטימציה למי שעובר או חווה גירושין אלא לעזור לו להתמודד בצורה הנכונה והבריאה ביותר.

תודה רבה לכבוד הרב על התשובה.

תשובה: שורשו "הנסירה" שננסרו אדם וחווה, ושורשם נסירת נוק' וז"א כנודע. וזהו כל עומק תכלית הבריאה, פירוד על

מנת לחבר, סותר על מנת לבנות, וזהו מצות מחזיר גרושתו, שנעשה סותר על מנת לבנות. ואף אם לא זכו לראות נישואין אח"כ, הקב"ה חוזר ומחבר הכל כראוי. ולעולם בפנימיות זהו סותר על מנת לבנות, ואזי זוכים לחיבור מחדש. והחיבור יוצר תולדות, בבחינת שגר אלפיך, נהפך גרש לשגר.

מתי וכמה ללמד לאחרים

שאלה: שלום לכבוד הרב שליט"א.

אני רוצה להתחיל בזה שאני חוזר בתשובה לפני כחמש שנים, ומאז משתדל ללמוד המון תורה בכל עת.

רציתי לדעת מתי אדם יכול לדעת שהוא מוכן להפיץ את תורתו החוצה. אני נתקל בהמון יהודים שצריכים חיזוק בדבר

הזה, שאפילו קצת ממשוהו היה עוזר להם בכדי להאיר את הנשמה, אבל אני כל הזמן מתלבט אם זה בכלל שייך אלי משום שאין הידע שלי כה רב, וחסר לי הרבה בתיקון המידות ועוד על זה הדרך.

השאלה שלי אם ללמד את חברי הרחוקים מן התורה ולחזקם אפילו במעט שיש לי או להמשיך בדבר שאני נמצא בה כעט בלימוד התורה הבנייה האישית,

חייב לומר שכן יש בי רצון עז כן לבוא ולעזור לאחר וזה מתבטא בהרבה דברים. אם כן ואם לא אשמח שהרב ידריך אותי ויכוון אותי מה לעשות.

תודה מקווה שהיית מספיק ברור.

תשובה: אחר ז' שנים, יש ללמוד עם זולתו. מעשר, עשירית מזמנו, כ"כ החת"ס. אולם בחב"ד בדור האחרון נהגו אחרת, שכל מה שיודע מיד משפיע לזולתו.

דילוג על עניין תכלית ביאתנו לעולם

שאלה: שלום! בספר בלבבי חלק ב' הרב לכאורה דילג על עניין תכלית ביאתנו לעולם, שדובר בחלק א שזה להדבק בה' וכו', האם באמת זה מכוון שאפשר לדלג ולהתחיל ישר מעניין הכרת בורא עולם?

תודה שהרב עונה לנו ומדריכנו בעבודי"ת!

תשובה: באופן שלם סוף מעשה במחשבה תחילה, כלל - פרט - כלל. מחשבה תחילה - כלל. עבודה פרט אחר פרט, פרט. תכלית - כלל. אולם יש כאלו שקשה להם כלל בהתחלה ואפשר להתחיל בפרטים, בחינת פרט וכלל.

הדרך להחדיר אמונה בילד

שאלה: תודה לרב על הכל,

בבלבבי הרב כותב שצריך להחדיר אמונה בילד, ע"י ששואלים אותו מי מוריד הגשם עכשיו וכו', שאלתי ובקשתי האם אין זה מוציא את האמונה מפשטותה, כי כשאני הייתי קטן היה לי פשוט שהכל זה ה' עושה וברא כמו שהרבי בחיידר סיפר, ולא היה שום הוה אמינא אחרת, ולכאורה זה נותן פתח לילד לחשוב שיש הוה אמינא אחרת מי מוריד הגשם, ולכן אבא מדגיש שזה רק ה', אחרת לא יבין מדוע אני חוזר על כך שוב ושוב?

יישר כח!

תשובה: זה כמו שאלה לצורך ליל הסדר, מה נשתנה, שיש דין של שאלה ותשובה, ולא שאלה בעצם כשואל שמחפש תשובה.

סגולה לגיבנות

שאלה: שלום כבוד הרב,

האם הסגולה שהרב כתב לילדה שנולדה עם שדרה עקומה הוא הדין לשאר גילאים?
והאם הוא הדין לגיבנות שנוצרה במהלך השנים או ראש נוטה קדימה וכו'?

תודה רבה.

תשובה: כן, אולם אין הסגולות עיקר, יש לעשות את העיקר עיקר, ואת הטפל טפל, ולא להיפך.

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה
במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א

דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

[לקבלת תשובה בפקס, נא לציין מספר פקס שזמין תמיד, או את מספר התא-קולי של הפקס]

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים הבאים:

דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לכירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 ■ info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הלשון"
ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה
חולון יום ד' 20:30
משפ' אליאס
רח' קדמן 4
לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'
ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק
ישיבה ראשית חכמה
רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים
לפרטים 052.765.1571